

TRILATERAL VERDA

GEORGE W. BUSH CONTRA L'ECONOMIA SOLAR

La dècada del vuitanta fa irreconciliables l'ecologia i el desenvolupament per la constant pressió dels *lobbies* contaminants que intenten frenar l'eclosió del pensament ecologista. Les catàstrofes de Seveso i Bhopal i les mareas negres obliguen a una reacció de l'ONU.

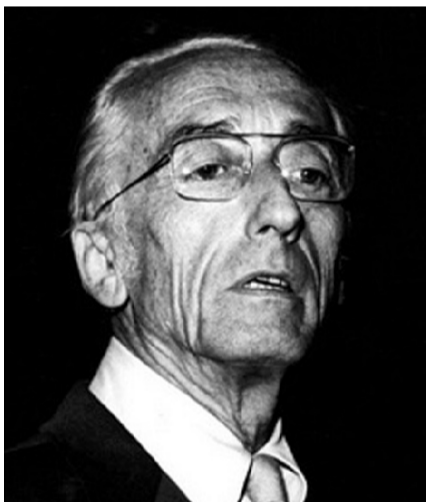
SANTIAGO VILANOVA → PRESIDENT
D'UNA SOLA TERRA I EX DIRECTOR D'USERDA

El 1984 el secretari general de l'ONU, Javier Pérez de Cuellar, encarrega un estudi global a la socialdemòcrata Gro Harlem Brundtland, primera ministra de Noruega. El report Brundtland, *El nostre futur comú*, es lliura el 1987, pocs mesos després de la catàstrofe nuclear de Txernòbil.

L'informe té una gran repercussió internacional ja que es refereix per primer cop al risc del canvi climàtic i introdueix el concepte anglosaxó «*sustainable development*», sinònim de l'«ecodesenvolupament» utilitzat els anys setanta pels deixebles de Nicholas Georgescu-Roegen. Maurice Strong ataca de nou, junt amb una bateria de primeres espases del pensament crític, contra el desenvolupament tal com el fomentava el Banc Mundial, que va començar a tenir els primers dissidents com els bioeconomistes Herman Daly, Robert Goodland i Salah El Serafy.

El 1992 la Cimera de Rio sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament esdevé un èxit mediàtic per la divulgació del concepte de desenvolupament sostenible entès com una ruptura del vell model productivista basat en els recursos no renovables. El senador de Tennessee, Al Gore, que esdevindria vicepresident dels Estats Units, escriu l'assaig *Earth in the Balance* en el qual proposa un pla Marshall global per al medi ambient i es proclama partidari de l'economia solar. René Dumont, Jacques-Yves Cousteau i Thor Heyerdahl, entre els grans activistes mundials a favor del medi ambient i que l'associació Una Sola Terra va tractar, li donen suport. Un cop esdevingut vicepresident Al Gore patiria un marcatge brutal dels *lobbies* petrolers que s'oposaven a les noves lleis ambientals introduïdes pels demòcrates.

El 28 d'octubre de 1995, en el Kresge Auditorium del Massachusetts Institute of Technology de Boston, el vicepresident Al

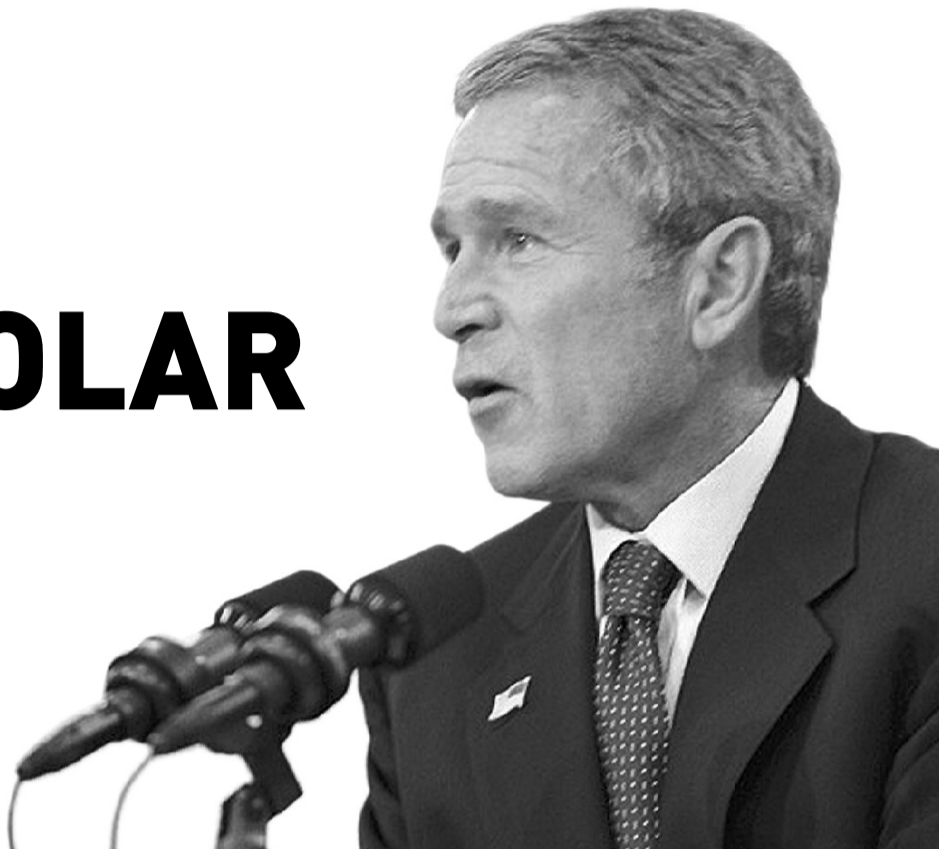

COUSTEAU TAMBÉ VA DONAR SUPORT A AL GORE.

Gore va denunciar que hi havia una conspiració per frenar el seu pla Marshall global. Va dir-nos que es temia el pitjor. Jo em trobava aquell dia a la sala junt amb altres periodistes de la International Federation of Environmental Journalists i vaig tenir la sensació que el president Bill Clinton i Al Gore acabarien foragitats de la Casa Blanca per una operació dels neoconservadors liderats per la família Bush.

L'historiador Gabriel Jackson (Nova York, 1921), convidat el passat febre pel nostre Ecofòrum de la Garrotxa per parlar d'aquesta qüestió, es referí a Al Gore tot dient que va ser desbanat de la presidència en un recompte electoral fraudulent. El germà de Bush, governador de l'Estat de Florida, va ser clau a l'hora de frenar el recompte de vots. Els republicans van amenaçar els districtes on s'havien produït irregularitats. La Cort Suprema, formada per nou magistrats, va fer aturar el recompte tot adduint que era un perill per la seguretat nacional i va donar la victòria a George W. Bush per cinc vots contra quatre. Darrera el «cop» hi havia Dick Cheney i tot el *lobby* energètic contrari als objectius d'Al Gore.

Quan el desembre de 1997 se celebra la Conferència de Kyoto i s'aprova el Conveni Marc del Canvi Climàtic les petroleres i els

GEORGE W. BUSH I DICK CHENEY HAN FET MANS I MÀNIGUES PER INVALIDAR EL PROTOCOL DE KYOTO.

neoconservadors nord-americans ja estaven organitzats per boicotejar el procés a nivell internacional. Henry Kissinger i Zbigniew Brzezinski, exconseller de seguretat de Jimmy Carter, dinamitzador de la Trilateral i un dels articulistes de prestigi en els principals diaris del món, van col·laborar amb l'estratègia dels Bush.

La creació del Business Council for Sustainable Development, impulsada per Maurice Strong i l'empresari suís Stephan Schmidheiny, així com la posterior iniciativa de Kofi Annan, secretari general de l'ONU, anomenada Global Compact, per preparar el trànsit cap a la sostenibilitat, quedarien frenades per la coalició d'empreses energètiques i científics orquestrada per George W. Bush i el seu vicepresident Dick Cheney per invalidar el Protocol de Kyoto. L'organització ecologista Sierra Club ha denunciat que la política energètica de la Casa Blanca va ser decidida pels alts executius de les companyies privades que van finançar la campanya electoral dels republicans a canvi de subvencions i ajuts fiscals. Però un cop més el Tribunal Suprem dels EUA, de majoria conservadora, s'ha emparat en el principi de confidencialitat per evitar que es facin públics els noms de les empreses implicades, entre elles societats com Halliburton i Kellogg Brown and Root (que opera a l'Iraq), vinculades a Cheney.

La guerra d'Iraq s'hauria organitzat al servei de les multinacionals petroleres. L'objectiu era posar a disposició del mercat lliure les reserves (un 11% del total mundial) que estaven sota el control de l'Iraq National Oil Company, desmantellada pel dictador Saddam Hussein el 1987. Exxon Mobil i Chevron Texaco van augmentar en un 92% els seus beneficis durant el 2003.

Les esperances d'un canvi en la situació geoestratègica mundial a favor del desenvolupament sostenible –si és que encara en queda res del veritable contingut– recauen en el demòcrata John Kerry

i en la reaparició d'Al Gore. El candidat verd Ralph Nader ja ha manifestat el seu escepticisme respecte als demòcrates i considera que el canvi s'ha de produir en institucions financeres com el Banc Mundial i en la creació de noves institucions internacionals que governin el medi ambient, ja que després del fracàs de la Cimera de Johannesburg* s'ha de qüestionar el futur del Programa de les Nacions Unides pel Medi Ambient (PNUMA). Paradoxalment, el president del Banc Mundial, James D. Wolfensohn, ja s'ha pronunciat contra la política ambiental del president Bush i s'ha manifestat partidari de recuperar l'esperit de Rio 92: «Destinem 2.000 milions de dòlars anuals per regenerar el medi ambient i 900.000 milions per a despeses d'armament. Ens cal un gir immediat si volem guanyar la guerra a la degradació ambiental».

Però la conspiració contra la sostenibilitat continua i la màquina mediàtica ens ofereix perversions del concepte. James Lovelock defensa la sostenibilitat de l'energia nuclear i a Catalunya personatges esperpèntics, com l'economista Xavier Sala Martín, de la Columbia University, es dediquen a denunciar «la ficció del canvi climàtic» i el Protocol de Kyoto amb el suport d'entitats de crèdit i de la Fundació Catalunya Oberta.

En realitat, els moviments petrolers de la Borsa de Nova York o de Tòquio són la primera notícia de cada matí. I el Fòrum 2004 ja ni parla de sostenibilitat, tot esperant –ideològicament– acabar com el rosari de l'aurora.

* VILANOVA, SANTIAGO

Empresaris verds per a un planeta blau, Blume, 1994; *Llums i ombres de la Cimera de Johannesburg*. *Multinacionals verdes*, Una Sola Terra, Diputació de Barcelona, 2003.

Proper article: «El pujolisme i la sostenibilitat a Catalunya».